

забезпечення такої діяльності на законодавчому рівні, безсистемний характер наявних методичних розробок щодо використання технологій аудиту, аналізу та безпекознавства у антикорупційній діяльності, а також неадаптованість системи підготовки подібних фахівців у вітчизняних утворих закладах до вимог ринку відповідних послуг.

Відтак вважаємо, що запровадження низки дисциплін, у яких розкриваються шляхи забезпечення економічної безпеки підприємства при підготовці фахівців з аудиту стане інноваційним кроком у галузі освіти та сприятиме модернізації вітчизняної економіки.

Список використаних джерел

1. Всесвітній огляд економічних злочинів [Електронний ресурс]: за даними міжнародної консалтингової агенції PwC. — Режим доступу: www.pwc.com/ua

УДК 657.631

Наталія Гойло,
к.е.н., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ СТАНУ ВНУТРІШНЬОГРУПОВИХ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВ

Постійне зростання кількості зловживань, що здійснюються всередині підприємств, у т.ч. посадовими особами вищої та середньої управлінської ланки (дану тенденцію встановлено за результатами досліджень, проведених аудиторською фірмою PricewaterhouseCoopers [1]), вказує на необхідність запровадження дієвої системи контролю.

Розвиток підприємств корпоративного бізнесу в Україні обумовлює участь широкого кола власників у капіталі групи підприємств. Відокремлення власників від безпосереднього керування підприємством зумовлює певний конфлікт інтересів з колом менеджерів і потребує посилення контрольної функції. За цих умов виникає потреба у такій організації внутрішнього контролю, що сприяла б захисту майнових інтересів власників, оперативному

виявленню, попередженню деструктивних явищ у діяльності підприємств та орієнтувалася на процес прийняття управлінських рішень на основі об'єктивної оцінки господарської діяльності підприємств. Саме таким видом контролю і є внутрішній аудит, адже багатокладність економіки і наявність різних форм власності вимагають використання різних форм контролю.

В умовах здійснення діяльності корпоративними підприємствами та господарськими об'єднаннями має місце два види внутрішнього контролю: контроль власника і контроль керівника. Виходячи з цього варто розмежовувати внутрішній контроль — контроль керівника, та внутрішній аудит — контроль власника. При цьому внутрішній аудит в організаційному плані повинен бути на вищому рівні управління, ніж об'єкт перевірки. Тому служба внутрішнього аудиту підпорядковується лише наглядовій раді корпоративних утворень.

У групі підприємств доцільне функціонування як внутрішнього контролю, так і внутрішнього аудиту. Під час здійснення процедур контролю внутрішньогрупові розрахунки, які виникають між учасниками групи підприємств, доцільно розглядати у складі дебіторської та кредиторської заборгованості за такими напрямками, як своєчасність розрахунків з дебіторами і кредиторами, достовірність даних бухгалтерського обліку операцій із зобов'язаннями, їх документування тощо. Функціонування системи внутрішнього аудиту підприємств не регламентується на законодавчому рівні, що ускладнює діяльність служби внутрішнього аудиту. Метою здійснення внутрішнього аудиту стану внутрішньогрупових розрахунків є підтвердження достовірності відображення залишків внутрішньогрупових розрахунків у звітності підприємств, що входять до складу групи. Внутрішній аудит стану внутрішньогрупових розрахунків повинен встановлювати повноту і своєчасність відображення на рахунках бухгалтерського обліку, у внутрішніх звітах та у фінансовій звітності суми внутрішньогрупових розрахунків; встановлювати відповідність ведення обліку внутрішньогрупових розрахунків згідно з прийнятою обліковою політикою; забезпечувати достовірність відображення залишків внутрішньогрупових розрахунків у звітності підприємств, що входять до складу групи. Реалізація даної мети можлива при виконанні ряду завдань.

Процес реалізації внутрішнього аудиту відбувається за організаційним, підготовчим, технологічним і результативним етапами, що забезпечують належне функціонування системи внутрішнього контролю в групі підприємств.

Необхідним є створення в групі підприємств служби внутрішнього аудиту, одним із завдань якої є перевірка стану бухгалтерського обліку внутрішньогрупових розрахунків усіх учасників групи.

Відсутність методичних рекомендацій щодо проведення внутрішнього аудиту в групі підприємств зумовила здійснення систематизації складових внутрішнього аудиту та розробку пропозицій щодо складання робочих документів внутрішнього аудитора як документального підтвердження виконаних контрольних процедур, що сприятиме збереженню і накопиченню ретроспективної інформації про виявлені відхилення, підвищенню якості внутрішнього аудиту в частині встановлення відповідальності аудитора про сформульовані висновки та забезпечить інформативну базу при прийнятті оперативних управлінських рішень.

У частині розвитку методичних засад внутрішнього контролю розроблено Програму внутрішнього аудиту стану внутрішньогрупових розрахунків, яка визначає характер, терміни і обсяги запланованих прийомів і способів внутрішнього аудиту, необхідних для виконання загального плану внутрішнього аудиту стану внутрішньогрупових розрахунків. У єдиному документі формалізовано дії та представлено процедури, пов'язані зі встановленням достовірності сум внутрішньогрупових розрахунків, відображених у бухгалтерському обліку підприємств, що входять до складу групи. Представлений пакет робочих документів аудитора, призначений для фіксування процесу і результатів вказаної аудиторської перевірки.

Запропоноване організаційно-методичне забезпечення внутрішнього аудиту слугує комплексному застосуванню процедур перевірки стану внутрішньогрупових розрахунків на кожному етапі їх здійснення та відображення в обліку. У результаті створюється основа для виявлення та попередження типових порушень платіжної дисципліни, викривлення даних бухгалтерської звітності та оптимального управлінського впливу на рівні як окремого підприємства, так і групи.

Список використаної літератури

1. Всесвітній огляд економічних злочинів. — [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.pwc.com/uk_UA/ua/press-room/assets/GECS_Ukraine_ua.pdf.